

УКРАЇНА ТА ЄВРОПА: ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>В9 Історія та археологія; В10 Філософія</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 рік, осінній семестр;</i>
Обсяг дисципліни	<i>Загальна кількість: 150 год. лекції: 16 год., семінарські заняття: 30 год., самостійна робота: 104 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен, МКР</i>
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.і.н., доцент, Чолій Сергій Васильович, scholiij@ukr.net Семінарські: доцент, Чолій Сергій Васильович, scholiij@ukr.net</i>
Розміщення курсу	https://do.ipk.kpi.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Предметом ОК «Україна та Європа: збереження історико-культурного надбання» є процеси формування та еволюції української історико-культурної спадщини в контексті європейського супрарегіону. Під час вивчення курсу буде розглянуто практики та методи збереження об'єктів історико-культурного надбання в сучасних умовах.

Метою вивчення ОК є розширення знань про європейський регіон зі значним акцентом на українських реаліях. Війна в Україні поставила під загрозу багато об'єктів матеріальної та нематеріальної культури, що зумовлює пошук нових методів збереження того, що раніше вважалося незнищеним.

Вивчення даного ОК сприяє розвитку наступних компетентностей:

ФК 7. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань.

Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

ФК 12. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень у різних формах наукової комунікації.

Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

Після вивчення навчальної дисципліни студенти мають можливість розвинути такі програмні результати навчання:

ПРН 14 розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу та іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками;

ПРН 17 аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни бажаними є базові знання з релігієзнавства, політології, історії Європи. Її вивчення може бути спрямоване на розвиток особистісного потенціалу, підсилення базових навичок критичного мислення та ведення дискусій у здобувачів вищої освіти, поглиблення їх фундаментальних загальноосвітніх і профільних знань.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття культурного надбання.

Тема 2. Історичне та культурне надбання – спільне та відмінне.

Тема 3. Європейське культурне надбання періоду Античності.

Тема 4. Європейське культурне надбання періоду Середньовіччя.

Тема 5. Європейське культурне надбання ранньомодерного періоду.

Тема 6. Європейське культурне надбання періоду Модерну.

Тема 7. Європейське культурне надбання 20 століття.

Тема 8. Підходи до акумуляції історико-культурного надбання в інформаційну епоху.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Наведено рекомендовані навчальні матеріали та ресурси для засвоєння матеріалу, розглядуваного на лекційних заняттях та практичних заняттях.

1. UNESCO. (2024). *Action Plan for Culture in Ukraine: Recovery 2024* (UNESCO). <https://articles.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2024/09/UNESCO%20Action%20Plan%20Culture%20for%20Ukraine%20Recovery%202024.pdf>. articles.unesco.org
2. Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO). (n.d.). *About SUCHO*. <https://www.sucho.org/about>. [sucho.org](https://www.sucho.org)
3. International Council on Monuments and Sites (ICOMOS). (2022). *Report on efforts to protect Ukraine's cultural heritage* (D. Evans, comp.). ICOMOS. https://icomos-uk.org/wp-content/uploads/2022/03/Report-on-Efforts-to-Protect-Ukraines-Cultural-Heritage-Doug-Evans-12-March-2022.word_.pdf. icomos-uk.org
4. ICCROM. (2023). *Capacity development in Ukraine: ICCROM's multi-partner capacity development in Ukraine* (project page). <https://www.iccrom.org/projects/capacity-development-ukraine>. [ICCROM](https://www.iccrom.org)
5. ALIPH — International Alliance for the Protection of Heritage in Conflict Areas. (n.d.). *Protecting cultural heritage in Ukraine* (project overview). <https://www.aliph-foundation.org/en/projects/protecting-cultural-heritage-in-ukraine>. [Aliph Foundation](https://www.aliph-foundation.org)

6. Blue Shield International / The Blue Shield. (2022). *Ukraine — Blue Shield statements and activity pages* (overview). <https://theblueshield.org/tag/ukraine/>. [Blue Shield International+1](#)
7. Heritage Emergency Response Initiative (HERI) / Maidan Museum. (2022). *HERI — report / activities* (Mar. 2022). <https://usicomos.org/wp-content/uploads/2022/05/HERI-Report-March-2022.pdf>. [World Heritage USA+1](#)
8. Cultural Emergency Response (CER). (n.d.). *First aid to cultural heritage in Ukraine* (project page). <https://www.culturalemergency.org/projects/first-aid-to-cultural-heritage-in-ukraine>. [cer-website](#)
9. Futterman, M. (2022, March 2022). *Ukrainian museums are racing to save artifacts that tell the country's story*. *Time*. <https://time.com/6161734/ukraine-war-history-museums/>. [TIME](#)
10. Plokhy, S. (2015). *The Gates of Europe: A History of Ukraine*. Basic Books. https://books.google.com/books/about/The_Gates_of_Europe.html?id=4E3ZCQAAQBAJ. [Google Книги](#)

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача й здобувача вищої освіти з метою засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються стратегії активного індивідуального та колективного навчання, а також розвивальні технології, підкріплені активними формами та методами, зокрема: інформативно-рецептивний метод, проблемно-пошукові методи (насамперед метод проблемного викладу задля формування навичок постановки проблеми та визначення шляхів її розв'язання, реалізацію самостійного пошуку; евристичні методи задля знаходження оптимальних вирішень творчих завдань, активізації творчого мислення).

Окрім традиційних методів навчання, в освітньому процесі, застосовуються й такі методи: метод рефлексії, що створює умови для глибшого засвоєння навчального матеріалу та сприяє формуванню навчально-стратегічної усвідомленості здобувача освіти; метод залучення здобувачів до позааудиторної діяльності (конференції, виставки, освітні екскурсії), який сприяє пошуку тематичної інформації, розвитку навичок ділової комунікації та вдосконаленню аналітичних здібностей; метод міждисциплінарного навчання, що забезпечує формування фахової компетентності через одночасне оволодіння предметними знаннями з різних галузей; метод контекстного навчання, орієнтований на професійну підготовку здобувачів вищої школи, який реалізується шляхом системного включення професійного контексту та поступового насичення навчального процесу елементами майбутньої професійної діяльності.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності здобувача вищої школи, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

Лекції

Лекція 1. Поняття культурного надбання.

Лекція 2. Історичне та культурне надбання – спільне та відмінне.

Лекція 3. Європейське культурне надбання періоду Античності.

Лекція 4. Європейське культурне надбання періоду Середньовіччя.

Лекція 5. Європейське культурне надбання ранньомодерного періоду.

Лекція 6. Європейське культурне надбання періоду Модерну.

Лекція 7. Європейське культурне надбання 20 століття.

Лекція 8. Підходи до акумуляції історико-культурного надбання в інформаційну епоху.

Практичні (семінарські) заняття

Семінар 1-2. Поняття культурного надбання.

Семінар 3-4. Історичне та культурне надбання – спільне та відмінне.

Семінар 5-6. Європейське культурне надбання періоду Античності.

Семінар 7-8. Європейське культурне надбання періоду Середньовіччя.

Семінар 9-10. Європейське культурне надбання ранньомодерного періоду.

Семінар 11-12. Європейське культурне надбання періоду Модерну.

Семінар 13-14. Європейське культурне надбання 20 століття.

Семінар 15. Підходи до акумуляції історико-культурного надбання в інформаційну епоху. Проведення МКР.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти в рамках освітнього компоненту включає комплекс тематичних питань для роздумів і практичних завдань, спрямованих на самоконтроль знань та організацію самопідготовки студентів в рамках кожного з практичних/семінарських занять і передбачає: підготовку до аудиторних занять, підготовку до модульної контрольної роботи, підготовку до екзамену.

№ з/п	Самостійна робота студентів	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	70
2	Підготовка до складання модульної контрольної роботи	4
3	Підготовка до екзамену	30
	Всього	104

1.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій є обов'язковим. Здобувач вищої освіти, який пропускає лекції, може мати труднощі з належною підготовкою до семінарів, однак йому не потрібно відпрацьовувати пропущені лекції. Здобувачу вищої школи під час лекції рекомендується конспектувати основні аспекти, ключові поняття, визначення, класифікації та алгоритми, що пояснює викладач.

Активна участь у семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою і має важливе значення для формування рейтингу здобувача вищої освіти. Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої школи має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, а також опрацювати інформацію теми, що представлена у основному списку літератури. У разі виникнення запитань або незрозумілих моментів слід обов'язково обговорити їх з викладачем. Якщо здобувач вищої школи не встиг підготуватися, йому варто уважно слухати виступи інших і намагатися компенсувати недостатню підготовку, засвоюючи нову інформацію.

Якщо здобувач вищої освіти пропускає семінари чи контрольні заходи з поважних причин (наприклад, через хворобу чи інші важливі обставини), він матиме змогу виконати завдання впродовж наступного тижня. Перевірка знань здобувачів вищої школи із тем, які вони пропустили, здійснюватиметься через консультації з викладачем, графік яких доступний на сайті кафедри філософії.

Бали за фактичну присутність на лекціях і семінарах не нараховуються.

Дистанційне навчання

У разі запровадження дистанційного (змішаного) формату навчання організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема через Платформу дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>) та АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>). Здобувачі вищої школи приєднуються до платформи «Сікорський» (Google Classroom) через корпоративну електронну пошту у домені @i11.kpi.ua.

Освітній процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію надається на початку семестру.

Заняття в режимі дистанційного навчання проводяться через онлайн-конференції на платформі Zoom. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої освіти (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях

На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки, що визначені у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), а також Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» (https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf).

На території університету здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись установлених Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час лекційних і практичних занять в аудиторіях, а також у процесі відеоконференцій, мобільні телефони слід використовувати лише в беззвучному режимі та виключно з навчальною метою — для пошуку необхідної інформації в інтернеті.

Правила призначення заохочувальних балів

Заохочувальні не входять до основної шкали РСО.

Максимальна кількість заохочувальних балів – **10** (10% від суми рейтингових балів).

Здобувач вищої школи може отримати заохочувальні (додаткові) бали за участь у міжнародних та/чи всеукраїнських наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах (студентських, всеукраїнських), конкурсах з тематики навчальної дисципліни.

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати оцінювання семестрового контролю висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої школи (<https://ecampus.kpi.ua>).

У випадку незгоди здобувача вищої школи з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика дедлайнів та перескладань

Невиконання завдань або порушення термінів їх виконання з неповажних причин призводить до втрати можливості отримати відповідні рейтингові бали. У разі пропуску контрольних заходів з поважних причин здобувачу вищої освіти надається право додатково виконати завдання впродовж найближчого тижня.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач вищої освіти, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків

Під час вивчення навчальної дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів тощо, в межах тематики дисципліни.

Академічна доброчесність

У процесі вивчення навчальної дисципліни необхідним є неухильне дотримання політики академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством та внутрішніми документами закладу освіти.

Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, що оприлюднені на сайті університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>), Положення про систему запобігання академічному плагіату (<https://rb.gy/agihij>), нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження, методичні матеріали, освітні курси (<https://kpi.ua/academic-integrity>).

Недотримання принципів академічної доброчесності, зокрема виявлення плагіату чи дублювання завдань, призводить до виставлення нульового балу за відповідну роботу.

Політика використання штучного інтелекту

Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Всі завдання, виконувані здобувачами під час навчання, повинні бути результатом їх власної оригінальної роботи. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення відповідей без подальшого їх аналізу і доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується використовувати ШІ як єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані відомості з інших надійних

джерел. Будь-яке застосування інструментів ШІ для виконання завдань повинно бути чітко зазначене і задокументоване.

Використання ШІ повинно відповідати принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO за ОК «Україна та Європа: збереження історико-культурного надбання», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді **екзамену** містить дві складові: *стартова* – оцінювання навчальної діяльності здобувача протягом семестру (проходження або виконання певних видів робіт, передбачених заходами поточного контролю) та *підсумкова (екзаменаційна)* – оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача під час проведення семестрового контролю (оцінювання результатів проходження або виконання певних видів робіт, окремих запитань (завдань) на екзамені).

Розмір стартової складової PCO за даним ОК дорівнює 50 балів, екзаменаційної складової – 50 балів. Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю і заохочувальних балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою (див табл. 8.1.)

Таблиця 8.1.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску до семестрового контролю	Не допущено

Таблиця 8.2.

Рейтинг здобувача з ОК складається з балів, що він отримує за :

№ з/п	Контрольний захід	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
	Поточний контроль			
1.	Робота на семінарських заняттях	2	15	30
3.	Виконання модульної контрольної роботи	10	2	20
	Разом			50
Екзаменаційна робота у вигляді виконання письмових завдань = 50 балів				
Загальний бал за ЕКЗАМЕН: 50 балів за роботу в семестрі + 50 балів за екзаменаційну роботу = 100 балів				

Поточний контроль

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Робота на семінарських заняттях. На семінарських заняттях передбачено участь здобувачів в обговоренні питань пройденої тематики та перевірку виконання домашніх практичних завдань.

Ваговий бал за семінарське заняття – 2 бали:

«відмінно» – 1,8–2 бали

активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слушними доповненнями відповідей інших здобувачів вищої школи у процесі дискусії;

«добре» – 1,5–1,7 бали

активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі;

«задовільно» – 1,2–1,4 бали

надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування;

«незадовільно» – 0 – балів

відсутність відповіді, ухилення від участі у семінарському занятті.

Критерії оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях:

- **«відмінно»:** повна (100-90%) відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу; демонстрація знань при виконанні практичного завдання; активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, узагальнення і наявність висновків;

- **«добре»:** відносно повна відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті (89-75%); ґрунтовність та послідовність викладу; незначні помилки у практичному завданні;

- **«задовільно»:** неповна (74-60%) відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті; недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; неповне або не цілком коректне виконання практичних кейсів; відсутність висновків;

- **«незадовільно»:** низький рівень підготовки теоретичних питань, правильно виконано менше ніж 60% завдання або їх невиконання.

2. Написання МКР (два комплексних описово-аналітичних запитання)

Критерії оцінювання відповідей здобувача з окремих запитань (завдань) МКР

№ з/п	Критерії оцінювання	МКР Ваговий бал
1.	Відповідь правильна (не менше 90% потрібної інформації)	9-10
2.	Несуттєві помилки у відповіді (не менше 75% потрібної інформації)	7,5-8,5
3.	Є недоліки у відповіді та деякі помилки (не менше 60% потрібної інформації)	6-7
4.	Суттєві помилки у відповіді ($\leq 50\%$ потрібної інформації)	≤ 5
5.	Відповідь відсутня або не правильна	0

Відповідь на тестові завдання з варіантами відповідей, виконання інших завдань оцінюється у такому ж процентному відношенні.

Календарний контроль (проміжна атестація)

Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Проміжна атестація проводиться на 7-у та 13-у тижнях семестру. Для отримання

позитивної оцінки з календарного контролю за навчальну дисципліну потрібно набрати не менше 50 % від максимально можливих балів на момент проведення контролю.

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 10 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
Друга атестація	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 18 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

Умови допуску до семестрового контролю

Рейтинг з кредитного модуля складає 50 балів. Необхідною умовою допуску до екзамену є отримання здобувачем не менше ніж 30 балів за семестр.

PCO за ОК, семестровий контроль з якої передбачений у вигляді екзамену містить дві складові: стартова – оцінювання навчальної діяльності здобувача протягом семестру (проходження або виконання певних видів робіт, передбачених заходами поточного контролю) та підсумкова (екзаменаційна) – оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача під час проведення семестрового контролю (оцінювання результатів проходження або виконання певних видів робіт, окремих запитань (завдань) на екзамені).

Розмір стартової складової PCO за даним ОК дорівнює 50 балів, екзаменаційної складової – 50 балів. Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю і заохочувальних балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи:

Екзаменаційна контрольна робота оцінюється за шкалою 50 балів (2 запитання x 25 балів = 50 балів).

Кожне питання оцінюється відповідно до **системи оцінювання**:

“відмінно”, повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 25 ...22,5 балів;

“добре”, достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 22...18 балів;

“задовільно”, неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 17,5...15 балів;

“незадовільно”, незадовільна відповідь – 0 балів.

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань на екзамен:

1. Поняття «історико-культурна спадщина» та її основні складові.
2. Критерії віднесення об'єктів до культурної спадщини.
3. Поняття «нематеріальна культурна спадщина» та її особливості.
4. Роль історико-культурної спадщини у формуванні національної ідентичності.
5. Європейські підходи до збереження культурної спадщини: еволюція концепцій.
6. Основні етапи формування системи охорони культурної спадщини в Європі.
7. Міжнародні організації у сфері культурної спадщини: ЮНЕСКО, ІКОМОС, ІККРОМ.

8. Конвенція ЮНЕСКО 1972 р. «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини».
9. Конвенція ЮНЕСКО 2003 р. про нематеріальну культурну спадщину.
10. Європейська культурна конвенція (1954 р.) та її значення.
11. Роль Ради Європи у збереженні культурної спадщини.
12. Основні принципи Хартії про охорону архітектурної спадщини (Венеційська хартія, 1964).
13. Культурна політика Європейського Союзу: основні напрями та інструменти.
14. Програма ЄС «Креативна Європа» та підтримка спадщини.
15. Поняття культурного ландшафту: європейський і український досвід.
16. Роль місцевих громад у збереженні історико-культурної спадщини.
17. Законодавство України про охорону культурної спадщини: основні положення.
18. Національна політика України у сфері культурної спадщини.
19. Державний реєстр нерухомих пам'яток України: структура і призначення.
20. Категорії пам'яток культурної спадщини в Україні.
21. Становище української культурної спадщини у період воєнних дій.
22. Роль міжнародних організацій у збереженні культурної спадщини України під час війни.
23. Приклади знищення та реставрації пам'яток в Україні після 2014 р.
24. Механізми міжнародної допомоги у сфері культурної спадщини (ALIPH, Blue Shield, ICCROM).
25. Культурна дипломатія України в Європі: сучасні ініціативи.
26. Участь України в європейських програмах з охорони спадщини.
27. Приклади українських об'єктів, внесених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.
28. Внесок українських істориків і мистецтвознавців у розвиток європейської культурології.
29. Музеї як інституції збереження національної спадщини: європейські стандарти.
30. Проблема повернення культурних цінностей: міжнародно-правові аспекти.
31. Використання цифрових технологій у сфері збереження культурної спадщини.
32. Проєкти цифрової архівації та документування (SUCHO, Europeana).
33. Освітні та наукові програми Ради Європи у галузі культурної спадщини.
34. Співпраця України з ЮНЕСКО: основні напрями та здобутки.
35. Охорона археологічної спадщини: виклики та методи збереження.
36. Проблеми реставрації історичних пам'яток в Україні.
37. Туризм і культурна спадщина: питання збереження та комерціалізації.
38. Етичні аспекти збереження культурної спадщини.
39. Європейські стандарти менеджменту культурної спадщини.
40. Роль громадських організацій та волонтерських ініціатив у збереженні спадщини.
41. Вплив глобалізації на культурну спадщину Європи.
42. Проблеми збереження культурної спадщини у зонах конфліктів.
43. Європейський досвід ревіталізації історичних міст і об'єктів спадщини.
44. Культурна спадщина як чинник європейської інтеграції.
45. Перспективи розвитку політики збереження історико-культурного надбання в Україні.

Перелік питань для МКР

1. Як змінювалося розуміння цінності історико-культурної спадщини в Україні та Європі протягом ХХ–ХХІ століть?
2. Порівняйте європейські та українські підходи до визначення критеріїв культурної спадщини.
3. Проаналізуйте взаємозв'язок між нематеріальною та матеріальною культурною спадщиною у формуванні національної ідентичності.
4. У чому полягає соціокультурна функція культурної спадщини у сучасних суспільствах?
5. Проаналізуйте різні концепції «цінності» спадщини: економічна, символічна, історична.

6. Оцініть ефективність діяльності ЮНЕСКО у сфері збереження культурної спадщини в умовах глобалізації.
7. Порівняйте підходи Валлера та Франка у світ-системному аналізі культурної спадщини.
8. Проаналізуйте роль ICOMOS та ICCROM у формуванні професійних стандартів збереження спадщини.
9. Як міжнародні конвенції вплинули на національне законодавство України щодо охорони спадщини?
10. Охарактеризуйте успіхи та проблеми співпраці України з міжнародними організаціями у сфері культурної спадщини.
11. Проаналізуйте ефективність національної політики України у сфері збереження спадщини з погляду європейських стандартів.
12. Оцініть роль місцевих громад у процесі охорони культурних цінностей.
13. Порівняйте категорії пам'яток культурної спадщини в Україні та європейських країнах.
14. Проаналізуйте, як законодавчі механізми можуть впливати на реставрацію та ревіталізацію об'єктів спадщини.
15. Проаналізуйте потенційні конфлікти між законодавчою охороною спадщини та економічним розвитком територій.
16. Оцініть роль цифровізації та архівування (SUCHO, Europeana) у забезпеченні збереження культурної спадщини.
17. Проаналізуйте потенціал віртуальної реставрації та 3D-моделювання у підтримці національної пам'яті.
18. Порівняйте можливості цифрових технологій для збереження матеріальної та нематеріальної спадщини.
19. Проаналізуйте ризики, пов'язані з цифровою залежністю у сфері культурної спадщини.
20. Яким чином технології можуть сприяти міжнародному співробітництву у сфері збереження спадщини?
21. Проаналізуйте вплив воєнних дій на культурну спадщину України у XX–XXI століттях.
22. Порівняйте механізми захисту спадщини у зонах конфліктів у Європі та Україні.
23. Оцініть ефективність міжнародних гуманітарних ініціатив (ALIPH, Blue Shield) під час війни.
24. Проаналізуйте роль культурної спадщини у формуванні національної стійкості під час конфліктів.
25. Поясніть, як політика окупаційних режимів впливає на історико-культурні об'єкти.
26. Проаналізуйте основні проблеми реставрації історичних пам'яток в Україні.
27. Порівняйте європейський та український досвід ревіталізації історичних міст.
28. Охарактеризуйте етичні аспекти реставрації та збереження культурних об'єктів.
29. Проаналізуйте роль музеїв у збереженні національної спадщини з точки зору європейських стандартів.
30. Як менеджмент культурної спадщини впливає на її інтеграцію у туристичні проекти?
31. Проаналізуйте вплив туризму на збереження та комерціалізацію культурної спадщини.
32. Порівняйте підходи до культурного туризму в Україні та Європейському Союзі.
33. Як культурна спадщина може стати фактором соціально-економічного розвитку?
34. Проаналізуйте ризики та переваги включення об'єктів спадщини до міжнародних туристичних маршрутів.
35. Оцініть роль культурної спадщини у розвитку креативних індустрій.
36. Проаналізуйте роль культурної дипломатії України у зміцненні міжнародних зв'язків.
37. Як участь України в європейських програмах впливає на стандарти збереження спадщини?
38. Порівняйте приклади українських об'єктів у Списку ЮНЕСКО з європейськими кейсами.
39. Оцініть внесок українських істориків та мистецтвознавців у європейську культурну політику.
40. Проаналізуйте можливості міжнародної допомоги для відновлення зруйнованих культурних об'єктів.
41. Проаналізуйте вплив глобалізації на культурну спадщину України та Європи.

42. Яку роль відіграє культурна спадщина у формуванні національної ідентичності в умовах глобалізації?
43. Охарактеризуйте виклики збереження нематеріальної спадщини у сучасному урбанізованому середовищі.
44. Як сучасні технології змінюють способи популяризації культурної спадщини?
45. Проаналізуйте вплив міжнародних культурних ініціатив на регіональні та місцеві програми охорони спадщини.
46. Проаналізуйте співвідношення культурної спадщини як ресурсу для науки, освіти та суспільства.
47. Як культурна спадщина сприяє європейській інтеграції України?
48. Оцініть роль громадських організацій та волонтерських ініціатив у захисті спадщини.
49. Проаналізуйте ризики політизації культурної спадщини у національному та міжнародному контексті.
50. Які стратегічні кроки потрібні Україні для збереження історико-культурного надбання у XXI столітті?

Робочу програму навчальної дисципліни (Силабус):

Складено

Доцент кафедри історії, к.і.н., доцент **Сергій ЧОЛІЙ**

посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ

Ухвалено кафедрою **історії** (протокол № 14 від 18 червня 2025р.)

Погоджено НМКУ (протокол № 12 від 18 червня 2025р.)